

Avskaffa LOV i Linköpings kommun

Motion 241023

Under hösten 2023 gick Ekobrottsmyndigheten ut med en varning till landets kommuner och regioner om att vård- och omsorgsföretag blivit ett nytt "affärsområde" för kriminella. Enligt Ekobrottsmyndigheten så tjänar gängkriminella idag mer på ekonomisk brottslighet än vad de gör på narkotika.

Under hösten 2024 rapporterar Polisen att kriminella aktörer riktat in sig på och bedriver HVB-hem för att gynna sin kriminella verksamhet. Det är i barn och unga som bor på hem för vård eller boende (HVB), inte sällan unga med en egen kriminell historia som placeras på hem som kan ägas, utnyttjas för narkotikahandel, vapenförvaring och liknande av kriminella gäng.

Linköpings kommun tillämpar idag Lagen om valfrihetssystem (LOV), inom HVB-tjänster, bostäder med särskild service och daglig verksamhet. Personer i Linköping som omfattas av dessa sociala insatser är utsatta barn och unga samt personer med funktionsnedsättningar. Ofta med komplexa och överlappande problematik. Det är personer som generellt kan beskrivas som värnlösa i ett system som vill maximera avkastningen från dessa insatser.

Lagen om valfrihetssystem låter privata företag som uppfyller en lägstanivå fritt etablera sig inom system och där få ersättning från kommunen för att utföra välfärdsverksamhet. Alliansregeringens motivering vid införandet 2009 är behjärtansvärd med en målsättning av ökad kvalitet, effektivitet och bättre arbetsvillkor. Det har dock fått motsatt effekt på en marknad där man konkurrerar med försämrade arbetsvillkor, fuskar med rapportering av utförda tjänster hos ofta mycket utsatta personer. Fackförbunden har gång på gång larmat att det dumpar villkoren för de anställda i välfärdsverksamheten. En del kommuner har tvingats införa omfattande kontroller för att ens få en uppfattning om hur mycket felaktigheter som uppstår i systemet.

Redan 2021 valde Linköpings kommun att avskaffa LOV som system i hemtjänsten efter att det blivit allt för tydligt att modellen inte lämpar sig i kommunal välfärdsverksamhet. Vi menar att det nu är dags att helt avveckla systemet i Linköpings kommun och strypa pengakranen till de kriminella aktörerna.

Välfärdens kärnuppdrag är att ge barn och unga det stöd de behöver i svåra situationer. Det ska aldrig vara att erbjuda företag med olika grader av kopplingar till kriminella aktörer en möjlighet att roffa åt sig skattemedel.

Vänsterpartiet yrkar att:

- Att lagen om valfrihetssystem avskaffas inom HVB-tjänster
- Att lagen om valfrihetssystem avskaffas inom bostäder med särskilt service
- Att lagen om valfrihetssystem avskaffas inom daglig verksamhet
- Socialdirektören får i uppdrag att utreda hur verksamheterna ska återtats i egen regi

Sofia Frithioff
Vänsterpartiet

Elin Andersson
Vänsterpartiet

